› Promoter van het Jaar

“Een Gelders paard moet meteen herkenbaar zijn”

Theo Janssen werd afgelopen zomer op de Nationale Dag van het Gelders Paard gehuldigd tot Promoter van het Jaar. Janssen is bekend als voorbrenger, liefhebber, bestuurslid en nog veel meer. Jaren geleden werd hij de vaste voorbrenger van de familie Peters en daaruit groeide een speciale band met Ferdinand Peters die samen met zijn vader Herman de preferente Gelderse hengst Alexandro P fokte. Deze twee heren, gezegend met een ‘Gelders hart’, gingen op een mooie herfstmiddag met elkaar in gesprek.

Tekst: **GEMMA JANSEN** — Beeld: **GEMMA JANSEN E.A.**

Ferdinand en Theo hebben samen al een lange geschiedenis en vertellen graag over hoe het begon. Theo Janssen kreeg de liefde voor het Gelders paard van huis uit mee. “Ik kom uit een boerengezin, mijn vader werkte met paarden. Toen er bij ons thuis een tractor kwam, was mijn vader wel genoeg paardenliefhebber om onze Petunia aan te houden. Zij was een dochter van Hugenoot uit een merrie van Simon Bolivar. In de koeienfokkerij was mijn vader erg behoudend en wilde hij eigenlijk de moderne Holsteiner-stieren niet gebruiken. Met zijn merrie was hij wel heel vooruitstrevend en hij maakte in de fokkerij snel de overstap naar een sportpaard, dat deed hij door bijvoorbeeld Plesman te gebruiken voor Petunia.”
Ook Ferdinand groeide op tussen de paarden. “Mijn grootvader had paarden en via mijn vader zijn mijn zussen Astrid en Margret, en ikzelf van jongs af aan al besmet met het paardenvirus. Lola, een dochter van Astrid rijdt hier inmiddels ook op een paard uit de Tilde-stam. Michael is een zoon van mijn broer en ook geïnteresseerd in de paarden. Lola en Michael vormen dus al de vierde generatie, waarmee je kunt concluderen dat de liefde voor paarden goed verankerd is in onze familie.”

Altijd klaar om op te treden

Ferdinand Peters vervolgt: “Mijn vader hield ervan om de paarden te showen, dus ik heb hier als jong jochie de nodige ‘Tilde’s’ voorgebracht, onder meer stammoeder Itilde (keur pref van Satelliet, red.). Ook op de UTV bracht ik haar voor en toen liep ik nog sneller dan Theo”, vertelt hij lachend. “Ik weet nog dat Itilde de IBOP moest lopen. Mijn vader was daar zo verschrikkelijk zenuwachtig over dat hij thuisbleef. Jos Peters, een neef van ons die haar ook had getraind, ging met haar naar Ermelo en Astrid en ik mochten mee. Itilde liet zich geweldig zien, ik weet nog goed dat alle mensen langs de kant klapten. Itilde kreeg AA97, dat was in die tijd een bijzonder hoge score. Dat is trouwens wel een eigenschap die Itilde heeft doorgegeven aan haar nakomelingen: ze stond permanent klaar om op te treden. Dat zie je ook terug in haar zoon Alexandro; hij weet altijd precies wat er van hem wordt verwacht.”

Verder kijken

Naast de paarden thuis keek Theo Janssen ook al vroeg in zijn leven hoe het er bij anderen aan toe ging. “Helaas overleed mijn vader toen ik pas zeventien jaar was en werd de boerderij van de hand gedaan. Toen ik een jaar of dertien was, zei mijn vader al tegen mij: ‘het wordt tijd dat je je voeten een keer bij een ander onder de tafel steekt’. Daarmee bedoelde hij dat ik verder moest kijken dan bij ons thuis en bij een ander iets moest gaan leren. Zo ben ik bij Hendrik te Luggenhorst terechtgekomen als stalknecht. Ik mestte de stallen, voerde de paarden en zag hoe Hendrik zijn jonge hengsten trainde voor de hengstenkeuring. Hendrik leerde mij het vak van voorbrengen en zo werd ik zijn vaste voorbrenger. In die tijd bracht Hendrik veel hengsten voor op de hengstenkeuringen. Ik bezocht van jongs af aan al hengstenkeuringen, maar moest als voorbrenger in het begin wel even wennen. Ik had aan die jonge hengsten soms de handen vol, dat kwam vooral

door de entourage. Hengelo is niet zover bij mijn woonplaats vandaan, ook daar ging ik graag bij de Dag van het Gelders Paard kijken en ik werd er op gegeven moment ook gevraagd als voorbrenger. Ik heb onder ander de Gelderse hengst Bazuin gemonsterd en uiteindelijk werd ik vaste voorbrenger van de familie Peters, voor zowel de merries als veulens. Daarnaast ben ik ruim vijftien jaar actief voorbrenger geweest op hengstenshows, veulenveilingen en keuringen, een prachtige tijd was dat."

Speciale plek

Theo weet nog dat Herman het altijd heel mooi vond als de paarden hun staart erop zetten. "Op een keer vroeg hij me of ik wilde lopen met een jonge hengst van de familie. Deze stond bij Jos Peters in training. Op een zondagochtend zag ik Alexandro P voor het eerst. Ik moest hem twee keer over de weg draven; hij werd steeds groter, zette zijn staart erop, begon te snurken en hij leek wel te zweven. Niet normaal die beweging, zoiets had ik nog nooit naast me gevoeld. De rest is geschiedenis. Hij werd de kampioen van zijn jaargang, presteerde sterk tijdens het verrichtingsonderzoek en werd met hoge cijfers goedgekeurd. Ik mocht de ereronde met hem doen, geweldig was dat. Hij kwam groot op de voorpagina van De Paardenkrant met als kop 'onvermoeibaar'. Ik heb toen het eerste rondje met hem gelopen en mocht ook het laatste optreden met hem doen. Dat was met het publiekelijk afscheid tijdens de Gelderse hengstenshow in Ermelo, hoewel hij op dat moment wel een iets betere conditie had dan ik"

"Een andere speciale herinnering is de keer dat ik voor Ferdinand een merrie en een veulen mocht voorbrengen tijdens de opening van het Nationaal Hippisch Centrum door koning Willem-Alexander, dat was ook een geweldig ervaring."

Het voorbrengen van Gelderse paarden is voor Theo eigenlijk naadloos overgegaan in een andere hobby: het fotograferen van Gelderse paarden. Daarnaast werd de man die in het dagelijks leven bij de gemeente Bronckhorst werkt, bestuurlijk steeds actiever. Janssen werd bestuurslid bij het Gelders paard en kwam in de Ledenraad. "Nadat ik na mijn eerste jaren was gestopt als bestuurslid, werd het bestuur eigenlijk te klein om de kar te trekken. Toen ben ik er weer ingerold en werd ook interim-voorzitter. Ik beloofde mijn vrouw dat het maar tijdelijk zou zijn, maar het werd twee jaar en sinds een jaar ben ik ook voorzitter. Gelukkig is mijn vrouw ook heel actief, zij werkt in de verzorging en zit echt niet te wachten op een man die het hele weekend thuis is."

Ferdinand Peters (links) en Theo Janssen met hun trots Alexandro P. De zoon van Koss is met zijn 20 jaar nog altijd even attent.

Theo Janssen:

“Een hoge verwantschapsgraad is een soort sluipmoordenaar: als je het opmerkt, ben je eigenlijk al te laat.”

Fingerspitzengefühl

Naast zijn hobby fotograferen is Theo ook gepassioneerd fokker van konijnen. Natuurlijk iets heel anders dan paarden, maar van huis uit weet hij goed hoe fokkerij in elkaar steekt: “Er is altijd een fokdoel, maar iedereen gaat daar op zijn eigen manier op af.” Ferdinand vult aan: “Fokkerij is emotie; je legt er iets van jezelf in en je bouwt voort op wat generaties vóór jou hebben gedaan. Iedereen doet het op zijn eigen manier, maar je moet vasthouden aan wat je gelooft. Cijfers en indexen zijn belangrijk, maar het gevoel zegt nog altijd het meest. Fokkerij is fingerspitzengefühl, dat heb je nodig. Mijn vader zei altijd: beweging is het belangrijkste. Je kunt een paard nog zo mooi maken, maar als het niet beweegt met souplesse en kracht, dan heb je er niet zoveel aan. Hier op stal staat onder meer de keurmerrie Otilde, via vader Floris BS een kleindochter van Negro, uit Barones-Tilde een ster preferente dochter van Koss. Otilde is qua karakter een hele fijne merrie, die ook heel mooi is en geweldig kan bewegen. Zij kreeg tijdens haar stamboekopname 85 punten voor zowel exterieur als beweging en mocht naar de NMK. Mijn vader was zijn tijd echt vooruit, want hij is altijd gek van Negro geweest, die vond hij toen al heel goed bij het Gelders paard passen. We hebben er verschillende hele fijne nakomelingen van gehad. Een daarvan was Vince da Luca, hij werd succesvol uitgebracht in het 1.40m-springen en de Z1-dressuur. Ook op stal staat stermerrie Madame-Tilde (Charmeur uit Tessa-Tilda ster prest van Negro, red.). Een langgelijnde merrie met een prachtig front, voor mij het prototype van een moderne Gelderse merrie, alleen schrikt ze bij wijze van spreken al van felrode nagellak; ze ziet alles. Een mix van het karakter van Madame en Otilde zou geweldig zijn. Dat is wel het beeld en doel wat ik als fokker voor ogen heb.”

Sluipmoordenaar

Peters vertelt enthousiast verder over zijn paarden. “Ik dek eigenlijk het liefst met Gelderse hengsten, maar bijna alles hier op stal voert bloed van Koss of Alexandro P. Dus de keuze wordt dan wel behoorlijk beperkter. Ik heb sinds twee jaar een dochter van de bekende Reine B op stal staan. Deze stermerrie, Jolie Reine B van Cachet L, voert ook nog het klassieke Vincent-bloed en zij heeft nu een hengstveulen van Obsession Taonga aan de voet en ik heb haar dit voorjaar gedekt met Alexandro, dat is helaas niet gelukt. Aankomend voorjaar probeer ik het weer, dat is een combinatie waarvan ik eigenlijk best veel verwacht. Hoewel ik een voorkeur heb voor paarden met veel formaat, houd ik ook van een scheutje veredelingsbloed en ik houd natuurlijk rekening met het verwantschapspercentage. Daarom maak ik wel eens een uitstapje naar de dressuurhengsten. Ik heb hier een driejarige mooie en grote dochter van Vivino, deze Senorita Tilde uit Madame-Tilde heeft een hele mooie cadans in beweging en lijkt een ideaal paard om weer verder mee te fokken in de Gelderse richting.”
Theo plaatst daar wel een kanttekening bij: “Dat toevoeren van dressuurbloed moet wel een beetje binnen de perken blijven, want ik ben dit jaar op de sportdag voor Gelderse paarden geweest en dan zie dat de paarden wel steeds rijtypischer worden. Daar ligt een uitdaging voor de Fokkerijraad, want een Gelders paard moet wel meteen herkenbaar zijn. Het is een typefokkerij en dat type is wel vastgelegd. Op de keuringen zijn er ook dit jaar paarden geen ster of keur geworden, omdat ze teveel op een dressuurpaard lijken. Dat is een goede zaak, want je moet wel duidelijk zijn naar de fokkers en vasthouden aan de uitgezette koers. Wat verwantschap aangaat heb je gelijk, want minder variatie in een populatie zorgt voor een hogere verwantschap en dan loop je uiteindelijk vast, net zoals bij de Friezen het geval is. Een hoge verwantschapsgraad is een soort een sluipmoordenaar: als je het opmerkt, ben je eigenlijk al te laat.”

LIEF EN LEED GEDEELD

“Toen Ferdinand 50 werd, had de familie Peters geregeld dat hij verrast werd met een optreden van Alexandro P. De hengst werd voorgesteld aan de lange lijnen en hij kwam met veel bombarie de straat in. Alle buren kwamen tevoorschijn voor deze show en wat een indruk maakte hij”, vertelt Theo trots. “Voorafgaande aan dit interview werd ik verrast door een taart met daarop een beeltenis van Alexandro en mijzelf. Ook troonde Ferdinand mij nog even mee naar de stal en ging hij in een stal even de deken goed leggen. Ik dacht nog even: wat is dat nu voor een paard? Hij kwam me wel bekend voor. Toen viel het muntje; het was Alexandro. Speciaal voor deze gelegenheid was hij weer even terug op zijn geboortebodem. Ik heb zoveel te danken aan die hengst en er zoveel bijzonders mee meegemaakt. Door hem leerde ik de familie Peters goed kennen en heb altijd lief en leed gedeeld met ze. Dat hoop ik in ieder geval ook nog heel lang te kunnen doen”, besluit Theo.

Onmisbare smaakmakers

Theo: “Vroeger werd het Gelders paard gezien als vergaarbak; alle rij- en tuigpaarden die net niet goed genoeg waren, kwamen daarin terecht. Dat stoffige imago zijn we al enige tijd kwijt. Gelukkig, want dat moeten we niet willen zijn. Steeds meer Gelderse paarden kunnen heel goed meekomen in de sport. Hengsten zoals Henkie, die heel goed presteerde op het WK voor Jonge Dressuurpaarden, Odin en Ojee-B die het heel goed doen in de dressuurring en verschillende Gelderse paarden op het hoogste niveau in de mensport, zijn onmisbare smaakmakers voor onze fokkerij. Voor een goeie Gelderse haalt niemand zijn neus meer op tegenwoordig. Ik werd uitgeroepen tot Promoter van het Jaar, maar ik kan het niet vaak genoeg zeggen: die titel draag ik op aan alle fokkers van het Gelders paard, al die mensen die zoveel tijd, moeite en geld steken in het in stand houden en steeds verbeteren van dit geweldige paard.”

Ferdinand: “De kosten zijn de laatste jaren alleen maar hoger geworden, dat baart me weleens zorgen. Ik heb ze aan huis staan, maar als je je paarden nog ergens anders moet stallen, is dat bijna niet meer te doen. Dan moet je er wel veel liefhebberij in hebben, dat geldt voor ons ook. We hebben Alexandro al meermalen en voor heel veel geld naar het buitenland kunnen verkopen, maar wij wilden dat hij in Nederland en in de buurt bleef en dat is ook gebeurd. Ik denk wel dat Alexandro veel heeft betekend voor het Gelders paard. Ik vind het jammer dat de tuigpaardfokkers hem links hebben laten liggen, terwijl hij daar ook veel goeds had kunnen doen. Ik heb regelmatig nakomelingen uit een dressuurmerrie gezien en die veulens vallen bijna altijd op met hun houding, optreden en uitstraling, net als hun vader.”

Het verschil maken

Theo Janssen gaat stellig verder: ”Karakter blijft voor mij ook een speerpunt. Je hebt een bepaalde ijver en werklust nodig, maar eigenlijk moet iedere ruiter of menner er wel mee overweg kunnen. Als ze qua karakter niet te heet of te ingewikkeld zijn en ze hebben werklust, dan is er een enorm groot afzetgebied voor het Gelders paard. Ik maak me soms meer zorgen om de maatschappelijke druk: er is veel werk aan de winkel. We moeten als sector laten zien dat we bewust met dierenwelzijn omgaan en de dialoog durven aangaan. Er is een minderheid in de politiek die ons als paardenliefhebbers liever ziet verdwijnen. Als we transparant blijven en laten zien hoe goed we voor onze dieren zorgen, kunnen we wel degelijk het verschil maken. Ondanks de zorgen, overheerst bij mij het optimisme. Het Gelders paard als merk is sterker dan ooit, kijk maar naar de keuring die navenant nog heel druk bezocht wordt. Onlangs organiseerden we de najaars-IBOP met dertien inschrijvingen, op een relatief kleine populatie paarden is dat best veel. Jammer is wel dat mensen hun paard presenteren en vervolgens meteen naar huis gaan zonder de andere deelnemers te bekijken, terwijl juist kijken en vergelijken heel leerzaam is voor een fokker of gebruiker. Ik wil jonge fokkers graag meegeven om in gesprek te gaan met ervaren fokkers en zo informatie te vergaren. Zoek daarbij niet alleen grote of bemiddelde paardenhouders op, want ook bij de ‘gewone man’ zit vaak heel veel kennis. Als bestuurslid denk ik wel dat de mensen ons weten te vinden; ik wil zelf graag benaderbaar blijven.“

“Feit is dat de tijd verandert. Het is tegenwoordig druk en haastig”, vindt Ferdinand. “Zelf bezoek ik altijd de evenementen, zoals de KWPN Stallion Show en ook verschillende merriekeuringen. Ik heb ook altijd goed geluisterd en rondgekeken.”

Satelliet-dochter Itilde, de moeder van Alexandro P, staat aan de basis van schitterend fokkerssucces van Ferdinand Peters.

Jacob Melissen

Tijdens de opening van het Nationaal Hippisch Centrum mocht Theo Janssen Barones Tilde, de volle zus van Alexandro P en haar veulen van Rubus B showen.

Jacob Melissen

Theo Janssen:

“Het toevoegen van dressuurbloed moet in de Gelderse populatie wel binnen de perken blijven.”

Droom

Voor Ferdinand, die eigenaar is van een transportbedrijf, zijn de paarden zijn grote hobby en hij heeft nog wel een droom. “We hebben van Ferdeaux uit stermerrie Evita-Tilde, een volle zus van Alexandro P, een hengst gefokt. Onder de naam Jardeaux P is hij in Amerika Intermediaire II gestart. Hij lijkt over veel aanleg voor het zware werk te beschikken en wordt nu verder klaargemaakt voor de Grand Prix. Mijn zussen en ik zouden het geweldig vinden om zo’n paard nog een keer terug te zien op een WK of de Olympische Spelen. Ook zouden we hier heel graag nog wel een keer een tweede ‘Alex’ willen fokken. Ik heb vorig jaar een hengstveulen van Parodie gekocht uit Jamila, een Chippendale x Elegant-dochter. Beide grootvaders Alexandro P en Elegant zijn hier in Stokkum geboren; heel bijzonder toch. Van deze Uyteraerdt van Ruijnen heb ik best hoge verwachtingen; het is een mooie en moderne jonge hengst.”

Promoter van het Jaar Theo gaat nog graag een tijd door met zijn werk voor het Gelders paard. “Wat ik doe, vind ik heel mooi en ik zou daarmee graag nog een hele poos doorgaan; tussen de mensen staan, helpen met raad en daad en alle Gelderse paarden op de foto blijven zetten. Ik denk zeker dat het Gelders paard blijft bestaan. Ik ben heel trots op dit type paard. Als ik in Den Bosch ben en ik hoor al die mensen klappen, dat vind ik geweldig.”

Verantwoordelijkheid

Theo en Ferdinand delen een mooi verleden en zijn geweldige ambassadeurs van het Gelders paard. Hun gezamenlijke doel is helder: het behoud van type, karakter en uitstraling van het Gelders paard zonder de ogen te sluiten voor vernieuwing. Ferdinand vat het mooi samen: “We hebben een verantwoordelijkheid. Niet alleen om goede paarden te fokken, maar ook om het Gelderse gevoel levend te houden.” •